

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Practica Cancellariae Apostolicae Cvm Stilo Et Formis In Romana Cvria Vsitatis

Paulus, Hieronymus

Venetiis, 1572

Kapitel

urn:nbn:de:hbz:466:1-10350

PRACTICA

CANCELLARIAE

APOSTOLICAE CVM

STILO ET FORMIS

in Romana curia vsitatis.

CONTRA literas Apostolicas opponitur multipliciter de falsitate, de quo, praesertim circa literas iustitiam concernentes, vide Spec. tit. de rescript. praesent. S. j. igitur. tit. de ap. quem non liquido poteris intelligere, nec eū, nec quaedā ex his quae infra dicentur, nisi videris libros appellatos quinterni

Cancellariae, de iustitia & de reuocatorijs, & confirmatorijs, quos composuit Martinus de Ebul S. R. E. Vicecancellarius, de quo stilo hic aliqua summarie dicemus, maxime omissa per eundem Spec. vel post eū immutata, & ea praecipue, quae nunc sunt in frequenti vsu Cancellariae Apost. additis quibusdam allegationibus iuris ad corroborationem stili perstrictim.

Et nota in primis, q̄ stilus Cancellariae omissus vel immutatus, reddit literas suspectas de falsitate, vt in c. ad hęc. de sent. excom. & c. quā graui. de crimi. fal. & c. causa de testi & praedictus stilus aperte vel interpretatiue innititū iure cōi. vide ad hoc Spec. de ap. S. de offic. & intit. de statu mona & in c. eos qui de tempo. or. lib. vj. & 10. And. in ca. j. de offi. leg. lib. vi. & c. si apost. de praeben. & c. ei qui in glo. Et iudex per se ipsum pōt se intor. mare à practicis & exercitatis in stilo Rom. Cur. & aliarum per text. & ibi Bart. in l. iij. S. si. ff. de testi. & ita sepe faciunt domini de Rota, informantes se de stilo à dominis Abbreviatoribus, vel correctore, & in aliis in dicto stilo exercitatis, & interdum et

P R A C T I C A

4
 pœnitentiaria, & sic olim factum fuit, vt apparet in decifi. Rot. tit qui fil. sunt leg. & aliis decif. licet expeditiones pœnitentiariū non habeant tantā autoritatē, neq; tam exactē discutiātur, esset tñ æquū, vt hæc informatio fieret vocata parte, & continuata receptione information in actis, sicut fit ibi in relation & remission. & qñ formatur dubiū, ad qđ faciunt no per Spec. tit. de remis. & de rela. & in alijs locis. & no c sepe de ap. & l. ii C de legi. & c. intima sti. de ap. & not. per Bar. in l. theopompus. de dot. præle. & in l. susceptorē. de susce. & Archar. C. li. x. qa possit legi aliqua partiū, & quia vidi interdū inaduertenter, vel fraudulēter respōderi ab informatoribus, vel à iudice nō bene concipi informationē, q̄ fortē possit euitari si pars cuius interest, esset præsens quando petitur informatio à iudice.

Prima litera nominis Papæ, debet esse plena & extra ordinē aliarum literarum. Vene. in salutatione debet scribi extensē, & cum magno V. & dilecto etiam t, & s, in prima linea debent trahi sursum, & reflecti parū superius, & hoc in qualicunque parte dictionis, nisi in prima litera nominis proprii Et l. b. r. h. similiter trahuntur sursum, & in capite earum protrahitur per obliquum quędam virgula tenuis, quę vocatur, lancea. Et quādo s, iungitur in prima linea, cum vtraq; trahitur sursum, & iungitur simul.

Dictiones, quę recipiūt certā formā scribendi abbreviatē, sunt sequentes. Eps, seruus seruatorū, diœc. salut. & Apo. benedictio ec. Presbiter per oēs obliquos. Itē noīa ciuitatū vel diœc. vt Bononien. Argentin. Tolasen. Rauennat. Vrb. bin. Cesenat. Venet. Metropolit. magister Apost. a. um. Septēb. Octob. Nouē. Decēb. p. obliquos, vt nostra nostrū, ipse p. oēs casus. Ierlimita & dereuatinarius Apost. Papę & c.

Et in data, datę Id. Non. Calend. reliqua autem nomina datę, scribuntur per extensum, quędam data habet quatuor partes, & sunt Dat. Rom. apud S. Petrum, Ann. Incarnat. dominicę. M. V. 111 & hæc pars etiam in alio loco literarum, quā in data, debet scribi coniunctim, ac si esset vna dictio. Idus Octobris. Pontific. nostri ann. xi. Et tota data potest diuidi in duas lineas, dummodo singulę ex quatuor partibus sint integrę, in vna linea.

In

CANCELLARIAE.

In literis Aposto. hodie non scribuntur diphthongi, licet olim in aliquibus antiquissimis literis inueniantur scriptæ, q̄ voluit Pius ii suscitare, & stilum abbreviare & reformare, quæ in multis scripturis, & locutionibus, præcipue in literis gratiæ, non videtur multis satis latinus, cum fuerit compositus temporibus, quibus candor linguæ latinæ maximè deperierat.

Hodie non dicitur secundum, vt olim tempore Spe sed pridie Non numerus non debet scribi per literas significantes numerum, sed extense, nisi in nomine Pontificū, vt tertio, quarto Idus Inn. Papæ iiii Eugenij Papæ v. sic de reliquis & vide ad hoc regulam Cancellariæ.

Item nota, q̄ literæ de iustitia, cū concedi soleant absq; supplicatione, vt etiam no. in c. porrecta. de confir. vtil. vel inutil. & c. ad hoc de res. ri. nec nunc nec olim fuerunt registratæ cum non sint tam grauis præiudicij vt gratiosæ, & vt facilius expediantur, & celerius. arg. c. accedens. de cri. fal. & q̄ forma earum est penè eadem, cum innitatur iuri & non voluati gratiosæ Papæ Item vt pareatur expensis cum conceditur nisi mera iustitia c. vt litigantes cum si. quòd olim non registraretur, vide in conclus. Bel.

Anno bisextili scribitur primo, sexto Calend. Februa & ij. vj. Item hodie in literis Aposto. non ponitur indictio

Et in iudicibus, etiam in corpore rescripti, vbi nomen proprium imponitur debent scribi duo puncta In conquestibus, & ea quæ de bonis, & literis religiosorum, quibus denegantur alimenta, litera post salutem debet esse maiuscula & vacua, in significauit verò, & sua nobis, post iter arripitum, & aliis rescriptis, debet esse plena & magna.

Literæ Aposto. non debent lineari cum atramento, seu in claustro, vel plumbo, aliàs sunt falsæ. Quod relatiuum, nunq̄ scribitur abbreviatè, nec titulus vnquam ponitur per n, sed per m, vt commisso sanctè, non sanctis. Et nota, q̄ Papa appellat venerab. fratres, Archiepiscopum, Patriarcham, & Episcopum. Ceteros autem dile. fil. Et in cōclusionē dicit Archiepiscopis, Patriarchis, & Episcopis fraternitati tuæ, & aliis verò, discretioni Et quando scribit Episcopo & alteri, dicit discretioni vestræ, etiā si sunt duo Episcopi

cum tertio non Episcopo. Clausula verò, Tu frater episcoppe, non est in usu hodie. Car. autem dicit, circumspectioni tue, vide c. olim. de priuil. & c. ad Apost. de re iudi. Electum autem ad Episcopatum, vel cui est prouisum p̄ sedē Apostoli ante consecrationem appellat Papa, Dilect fil. Et ipsi electo non committuntur causę, nisi sit confirmatus, vel sit ei prouisum per sedem Aposto. cum talis prouisio habeat vim electionis & confirmationis, vt no in. c. j. de elec. lib. vj. & ponit Archidia in c. cum illis, de præbend. eo. lib. & Anto de But in c. in liter s. de resti. spo. & Bellamera in decisio & Oldra consi. xciiij.

Verbū, Ecclesię, solet poni in salutatione in oībus habētibus dignitatē secularē p̄terquā Archidiano Bononien.

Canonico solo scribitur sic, Dilecto filio H de Caponibus, canonico Parm In Canonico regulari ponit Eccl. In uocatio verò, seu nomen Eccl. cathedralis, nunquam ponitur, nō enim dicit Eccl. S. Laurentii Perusien vel S. Petri Bononienf vel sanctorum Crucis, & Eulalię Baerhinonē. vide ad hoc glo in c. quanuis de præben lib. vj.

In conquestibus, & ea quę de bonis & similibus, litera post salutem debet esse aliquantulum magna & vacua, hoc modo C. salit in sua nobis, quia litera S. debet esse magna, & plena etiam in significauit, & querelam, & c.

In post iter arreptum, debet esse plena.

In salutatione non ponitur ordo, nisi in canonicis regularibus Ecc. Cathedralium ordinis S. Augustini, quibus committuntur causę cum præfata expressione vide Ioan. Gāf. in c. quoniam. de offic. deleg. Vicarius & officialis semper ponitur inter iudices vltimo loco, & scribitur eis sic, Dil. fil. vicario vener. fratris nostri Ep̄i Bonon in spiritualibus generali Et officiali sic, Dile. fil. officiali Lugdunen. Et hodie de stilo in Italia, Vngaria, Dalmatia, Epiro, siue Albania, Sclauonia, & Cipro, & Creta, & partibus Orientalibus Itē in Sicilia, & Sardinia, & Corsica, dicitur vicarius. Sed ultra montes Alpino, hoc est, in Gallis, Polonia, Germania, Anglia, Hispania, Hibernia, & transmare in Africa, dicitur officialis, & si aliter inuenirentur literę Apost. esset error, vel falsitas, facit ad hunc stilum, q̄ no. per Ioan. And. in

P R A C T I C A

Archipresbitero & Canonico maioris, & Præposito collegiatæ Dilect. filio Archipresbitero maioris, & Præposito Beatæ Marię de Castello Ianuen. ac Ant de Nat. Canonico eiusdem maioris Ecclesiarum.

Priori monasterij collegiatæ in eodem oppido & cathedralis Dilect fil. monasterii villæ alca per priorem sol gu. Cesaragusten. dioc. & Cesaragusten ac seculari & collegiatæ eiusdem villę Ecclesiarum prioribus.

Abbati intra ciuitatem, & priori prioratus in dioc. & Archidia in illis commoranti. dile. fil. Abbati S. Isidori legionen. & priori prioratus S. Michaelis de scalda legionen dioc. ac in ciuitate legionen residenti Io de Arenalo Archidiacono de beneuento in Ecclesia Oueten

Episcopo & canonico alibi residēti. Vener fratri Episcopo Tingen in ciuitate Tingen commoranti dil fil Al Io. canonico Siluen. Et potest etiam dici Florentiæ commoranti, vel Neapoli, vel Tingæ commoranti. facit ad hoc glo. in c. si is cui. de preben lib. vj.

Abbati & præposito præposituræ eiusdem dioc. Dilect. fil. Abbati monast de Klebottlo, & præposito præposituræ S. Trinitatis, S. Andreę dioc. ces.

Duobus abbatibus & priori eiusdē dioc. monasteriorū dil. fil. de iureuallis & riualis abbatibus, & priori de pōre fractō per priorem & c Eboracen. dioc. monasteriorū abbatibus.

Priori monaster. & priori prioratus extra muros eiusdē dioc. dil. fil monast beatæ Marię de passu per priorē & c. & prioratus sancti Martini extra muros oppidi de Madrid. Toletan. dioc. ces. prioribus.

Abbati in dioc. & canonico in ciuitate. Dile fil. Abbati monast de Lumbo Aquilan. dioc. ces ac Antonio de Roca canonico Aquilan.

Abbati monast. & præcentori maiori ac Sacristę collegiatę Dil fil abbati monast. in sulę brudatę Lugdun. dioc. & præcentori maiori, ac sacristæ secularium & collegiatæ S. Henrici Lugdunen Eccles.

Archidiacono & duobus canonicis in eadem Ecclesia. Dilec fil Archidiacono & Ioan bene & Fran de Lachero Canonicis Eccle. Redonen.

Cantori

CANCELARIAE. 69

Cantori & officio eiusdem Eccl. Dil. fil. cantori Eccl. ciui.
& officio ciuitaten.

Vicario & officiali eiusdem Ecclesie, non solent dirigili
teræ, etiam si in Ecclesia essent illa duo officia distincta.

Vicario episcopi, Dilect. fil. vicario venerabilis fratris no
stri Episcopi Viterbien in spiritualibus generali.

Decanis extra, & Scholastico intra muros Ecclesiarum,
Dilect. fil. S. Victoris & S. Petri extra decanis, & scholasti
co S. Stephani intra muros Maguntin. Ecclesiarum.

Tribus abbatibus in diocce. Dilect. fil. à S. Pet. dec. ac de
pa. Cornetanen. diocce. monast. Abbatibus.

Abbatibus in diocce. extra muros Dilect. fil. Vallis dignis
Valenti diocce & S. Bernardi extra muros Valenti mona
steriorum abbatibus

Priori Ecclesie prioratus & collegiate, Dilect. fil. Priora
tus S. P. & maioris, ac secularium & collegi S. Ruffi. Eccle
siarum patriore priori.

Archidiaconis maioris, & aliis in eadem Eccles. Dilect.
fil. maior. & Xatiuensi, ac de alzezita Eccles. Valentin.
Archidiaconis

Preposito & decano maiori, ac decano collegiate. Di
lect. fil. preposito maioris & eiusdem ac S. Ascanii Bremen.
Ecclesiarum.

Duobus Canonic. vni S. Petri de Vrbe, & archipresbite
ro. Dilect. fil. Archipresbitero & Ant. de dan. Ecclesie Flo
rentin ac Celso de melinis basilicę principis Apostolorum
de vrbe Canonicis.

Archidiacono & decano eiusdem Ecclesie, & canonico
alterius. Dilect. fil. Archidiacono & decano Ecclesie Valē
tin ac Anto Ca. Canonico Ecclesie Carthaginen.

Archidiacono & decano eiusdem Ecclesie, & Archidia
cono alterius. Dilect. fil. Barchinonen. & Valentin. Archi
diaconis, & decano eiusdem Valenti Ecclesiarum

Archidiacono & canonico eiusdem Ecclesie & decano
alterius. Dilect. filio Archidiacono Valenti & decano Ille
den ac lo abb. Canonico eiusdem Valenti. Ecclesiarum.

Duobus canonicis diuersarum. Dilect. fil. Ant. P. Ferra
rien. & Fran. Mutinen. Ecclesiarum canonicis.

Prioribus

Prioribus duarum collegiatarum in eadem ciuitate. Dilect. fil. seculariū & collegi S. Desiderij, S. An. Auinionen. Ecclesiarum prioribus.

Abbati nullius diœc. Dilect. fil. Abbati monasterij Farsensis, quod nullius existit diœcesis.

Præcentori & canonico in eadem, & canonico in alia. Dilect. fil. præcentori & Ioan. Lupe. Illerden. ac Enuero. Cornelio olcen canonico Ecclesiæ.

Canonico regulari. Dilect. fil. Fabritio de mansis canonico Ecclesiæ Perusien ordinis sancti Augustini.

Abbatibus collegiatarum diuersarum diœc. Dilect. fil. secularium & collegiatarum Vali soleti & Sarcenium. Palentin. & subrogen diœcet Eccles. Abbatis.

Episcopo & Archidiacono eiusdem Ecclesiæ. Venerabili fratri episcopo Vrbeuetan. & dilect. fil. Archidia. Ecclesiæ Vrbeuetan.

Vni Canonico non solet poni Ecclesiæ. Dile. fil. Anto. de marêt Canonico Pisan.

Duobus, tūc ponitur Ecclesiæ Dilect. fil. Troilo de Maluitiis & Ant de Pij, Canonici Eccle. Bonon.

Tribus prioribus in eadē ciuitate, vno extra muros. Dil. fil. Jacob. de Spata & S. Isidori, & S. Hieron. extra muros Ispalen. per priores gubernari solitorum monasteriorum prioribus.

Decano & Canonico eiusdem Ecclesiæ. Dilect. fil. Decano & Mar Cor Canonico Ecclesiæ Maioricens.

Canonico & officiali eiusdē Ecclesiæ, Dil. fil. Dionisio Canonico Ecclesiæ Gerunden. & officiali Gerunden.

Præpositis in cathedrali & collegiata, & decano in eadē. Dilect. fil. maioris & sancti Germani præpositis, ac eiusdē sancti Germani decano Spiren Ecclesiarum.

Prioribus monasterii eiusdem diœce. Dilect. fil. de Morena & Bandonia per priores &c. Portugalen. diœce. monasteriorum prioribus.

Cantori & officiali in eadem, & officiali in alia. Dilect. fil. cantori Ecclesiæ Andegauen. & Turonen ac Andegauen officialibus.

Duobus Canonicis diuersarum Ecclesiarum in eadem com-

CANCELLARIAE.

morantibus. Dile. fil Anto F. Illerden & in ciuitate Illerden. commoran. Fran Lu vican. Ecclesiarum canonicis.

Abbatū & priori in eadē Eccl. eiusdē dioec. Dil. fil abbatū & priori secularis & colleg. Ecclesie valiseleti Palentin.

Canonicō regulari & seculari Dil. fil Ant de Brutis Perusi. ordinis S. Aug. & Marco de Strasenē Ecclesiarū. Cano.

Priori preposito monasteriorum. Dilect. fil priori de Vllano per priorem preposito sancti Martini de Costa. per prepositum gubernari solitorum. Gerunden. dioeces. monasteriorum prepositis.

Abbatū & priori monasteriorum eiusdem dioece & canonico Ecclesie. Dilect. fil. Abbatū S. Andrea, & per priorem & c. beatę Marię de Clumero. Astoricen. dioece monasteriorum, ac Fernando Nerio Canonico Astoricen

Priori Ecclesie & prioratus in eadem ciuitate. Dil. fil. Ecclesie & prioratus sancti Io. Cæsaraugustan. prioribus.

Vicario vrbis. Venera. fratri R. Episcopo Perusi. nostro in vrbis in spiritualibus vicario.

Tribus Vicariis Dil. fil. Taurin. & Asten. ac Montis regalis Episcoporum venerabilium fratrum nostrorum vicariis in spiritualibus generalibus.

Vel sic. Dil. venerab. frat. nost. Taurin. & Asten. ac Mōtis regalis Episcopi vicariis in spiritualibus, generalibus.

Gubernatori Patrimonij protonotario Dil. fil. magistro Ludouico de Angnellis, Notario nostro pro nobis & Roman. Ecclesia prouincie nostrę Patrimonij beati Petri in Tuscia Gubernatori

Canonico ciuitatis Venetiarum tempore Pauli secundi scribitur sic. Dilect. fil. Ti. Barbatigo Canonico Venetiarū,

Episcopo & vicario committit pœnitentiaria disfunctionē, sed cancellaria nullo modo, olim sic. vt in c. insinuante. de offi. delega.

Et nota, q̄ regulares semper preferuntur secularibus, vt licet videre in exēplis, nisi in canonico regulari, qui postponitur omnibus, præterquàm vicario vel officiali.

Quando scribitur habenti dignitatem in Ecclesia ciuitatis, vel dioec. vbi sit commissio, nō solet apponi nomen delegat. Sed si resideat extra, sic: vt visum est in exēplis. & hoc

hoc habeat locum etiam si pars impetrās rescriptum hoc peteret. & quid differat vel intersit an apponatur locus residentiae delegati, vel non, vide Ioan. And in c. fin. de rer. permut. & doct. Gallicanos, in c. nonnulli.

Quibus Circa qualitatem personarum, quibus possint committi
comittā- ti causę per rescripta Apostolica, est semper menti tenēda
sur cau- dispositio Bonifacii viii videlicet c. statutum. de rescri li. vj.
sa. nam illa est nunc in viridi & viginti obseruantia Cancellarie. Sed circa quędam dubia posita ibi per doct stilius habet quę dicentur Archipresbitero rurali non committuntur
Ad quę larię. Sed circa quędam dubia posita ibi per doct stilius habet quę dicentur Archipresbitero rurali non committuntur
trahun- tur causę, nec officiali Capitulo expresso nomine Capituli, nec Conseruatori, de quibus dubitarunt glo in Cle. & si
tur perso- principalis. de rescri. Inquisitoribus autem & pręlatis mendicantium possunt cōmitti, cum clausula quę est in quinto
na in re lino iustitię, quamuis non soleant committi vide c. cum
scriptis. olim. de maio. & obed. Plebanis autem Collegiatarum cōmittuntur, & in partibus Venetorum solet dici Ecclesię. in Tulcia verò plebis. Pręceptoribus autem maioribus sancti Antonii per constit. Sixti Pape iij. committuntur causę, & aliquibus Canonicis Collegiatarum in Alemania, & sancti Petronii Bononiens. & alibi per constitutiones descriptas in quinto Cancellarię de gratia. de quo fit mētio in prima regula Cancellarię sub tit. de dispen. Monachis autem Ecclesiarum cathedralium nō solent committi de stilo hodie vide q̄ habentur in c. causam quę. de iud.
Circa loca autem, ad quę trahuntur personę in rescriptis est etiam obseruanda forma d. c. statutum. cum distinctione, aut actor & reus sunt eiusdem diocesis vel diuersarum &c. Item an allegetur p̄ horrescentia, & dantur tunc literę extra cum clausula per horrescentia. Dantur etiam literę extra, si actor dicat q̄ ciuitatis & diocesis rei intrare non audeat, vel q̄ sufficiens persona, cui causa committi possit in ciuitate seu diocesi rei non resideat. Aut q̄ vniuersitas, Episcopus, vel Capitulū, Et breuiter in his est seruanda forma dicti c. statutum. & etiam cle. Abbates de rescri. quę disposuit quomodo superior impetrat rescriptum volens agere ratione membrorum sibi subiectorum, quę sunt in alia diocesi quàm dignitas principalis, cui illud, mēbrum

brum subest. Ad cuius cle. intelligentiam, lege quæ scribit Collec. & alii doct. Gallicani in c. nonnulli de rescrip. & in c. ex parte. de fo. comp. vbi inter alia dicunt, qd si quis Abbas ratione membri, in alia diœcesi quàm sit abbatia sua sit, velit impetrare contra quendam tertie diœcesis, & habeat iudices in diœcesi Abbatia tanquàm in tertia, non debent ei dari iudices in illa, ne fiat per fictam & indirectam viam contra dispositionem d. c. statutum.

Et nota, qd causæ appellationum, matrimoniales sententiæ latae ab ordinariis possunt committi extra ciuitatē vel diœcesim, etiam si actor & reus sunt eiusdem diœcesis de stilo, nec solent committi nisi Episcopis. Simples autē commissiones causarum matrimonialium, hoc est, in quibus non est appellatum iudicialiter à iudice, licet esset fortè appellatum extraiudicialiter à parte, committunt de stilo Ep̄o diœcesano rei vel ree, & non dantur in tertia, quāuis actor & reus sint diuersarum diœc. nisi fuerit suspectus diœcesanus impetranti, & tunc dantur extra cum clausula, Cū in ciuitate &c non sit aliquis Ep̄s, qui de huiusmodi causa ad p̄sens tutē cognoscere possit, fraternitati tuę &c. Et debet prius narrari causa suspicionis. Sed si fortè Episcopus diœcesanus agat in remotis, & hoc narretur, cōmittit de stilo causa matrimonialis simplex alteri Ep̄o in diœc. rei cōmoranti, vel vincitori. ad qd facit cle. de fo. compe. & c. eos qui. de temp. ordi. libr. vj. videtur tamen tunc posse committi maiorem dignitatem in Ecclesia habenti, vt in c. literas de restit. spo.

Præterea aduerte, qd si aliqua vniuersitas impeteret contra aliam vniuersitatem, possunt iudices dari extra de stilo si pars petat vide Collect. de hoc in d. c. nonnulli si autem causa est prophana includens matrimonialem, non habet constans stilus super commissione fienda. vide tamen no. per gl. in c. dispendiosam. & per Lud. conf. ccxlix. & p. Old. conf. cccxx. de partium verò consensu causa etiam non matrimonialis trahitur extra, debet tamen fieri mentio in rescripto de dicto consensu. vide ad hoc dec. Aegid. de Bella matre, siue Bellamere & fit fides de cōsensu p̄ auditorē contradictarū Correctori, si partes sint præsentēs in curia.

Es

Et aduerte, q̄ ratione rei immobilis, super qua impetra-
tur rescriptū, siue agatur actione reali, siue personali, debēt
dari iudices in loco vbi est sita res illa: & ita obseruat can-
cellaria, interpretando d. c. statutū nihil immutasse quo ad
immobilia de iure antiquo & sic remanet dispositio. c. dile-
ctus. de rescrip. & c. si. de foro compe. nec tunc attenditur de
stilo locus domicilij rei, licet doct. cōiter teneant, quòd sit
electione actoris cōnuenire reū in loco rei sitæ, vel loco do-
micilij ipsius rei. & no. in l. si. C. vbi in rē act. & sic immobi-
libus discindimus dispositionem d. c. statut. videlicet, quòd
non fiat differentia, an actor, & reus sint eiusdem diœccesis
&c. sed semper dentur iudices in loco immobilium, non
autem in loco domicilij rei, etiam si pars peteret, adeò q̄ si
in eodē rescripto impetrentur iudices super immobilibus
& mobilibus, non dabuntur iudices nisi in loco immobi-
lium, ne videantur etiam dari in loco seu domicilio rei: &
si pars velit in loco mobilium, non dabuntur iudices per
Cancellariam contra diuersas personas, nisi in diuersis re-
scriptis, nec etiam curat Cancellaria de loco vbi fuit appel-
latum, vel grauamen illatū quo ad hoc, vt non dent in ter-
tia, quia dari possunt in tertia, si actor & reus fuerint diuer-
sarum diœc. nec etiam si reus originarius appellās velit iu-
dices cōtra appellatū in loco eiusdē rei, nō dantur ei de sti-
lo, licet contrariū videantur voluisse doct. in d. c. statutū.
Cōtra eum aut, qui interdum moratur in vna diœcesi, in-
terdum in alia, dantur iudices in vtraque si hoc exprimat
impetrans In laico aut, qui iurisdictioni cuiuscūque iudicis
ecclesiastici se submisit, nō dant iudices, nisi in diœcesi rei
vel tertia, & aliàs iuxta formā c. statutū. supradictam in im-
mobilibus. Et in causis prophanis laicorum subiectorū ec-
clesiæ ēt seruatur forma d. c. statutum. de stilo: licet aliqui
videantur voluisse contrarium. vide eos in c. decernimus.
de iudi. & c. sua nobis. de appel. & Bellam. in d. c. statutū.
In testibus aut, ad perpetuam rei memoriam, solent dari
iudices in loco impetrantis vide ad hoc doct. in c. si quis cō-
tra. de foro compe. & c. significarunt. de testi. in forma au-
tem, humilibus, quæ plus taxatur, & habet in hoc aliquid
gratis, pōt de stilo absq; signatura Papæ causa cōmitti ex-
tra

tra diocesim cum derogatione d. c. statutum. Et in rescriptis ea que de bonis super renocandis indebitè alienatis, & rescripto significauit, & post iter arreptum, dantur iudices ubi pars petierit, quia non exprimuntur rei.

Item aduerte, q̄ non solet Cancellaria dare iudices in loco contractus, vel destinatę solutionis, etiam si impetrās dixerit reum ibi inueniri, nisi cōmoretur, vide ad hoc not. in c. dilecti. de foro comp. & in l. quæro. ff. de sol. præsertim cū non appareat de cōsensu ordinarii rei. vide etiam ad hoc Spec. tit. de compe iudi § j. ver. in clericis autem. qui videntur et in hac tacita prærogatione requirere cōsensum ordinarii. & vide tex in q. vj. non liceat. & Ange in l. j. de iudi. Et nota, q̄ si reus est vnus Diocesis, & commoratur in alia Cancellaria non dat iudices, nisi in loco commorationis, etiam si impetrans petat in vtroque. In loco autem prædicto commoratio dantur iudices etiam si non dicatur reum habere ibi domicilium, & stilius iste facit pro opi. In noc & aliquorum in c. ex parte. B. de for. comp. & vide docto. in c. q̄ clericis. eo. tit. & tex in l. est verum. C. de incol. li. x. Contra hæredem autem alicuius defuncti, non dat iudices Cancellaria, nisi in loco dioc. hæredis, vel ubi ipse hæres conueniatur ratione legatorum soluendorum, siue rōne debitorum defuncti, nam nō dat iudices in loco ubi defunctus fuisse, conueniendus, de q̄bus in l. hæres absens & l. si fidecommissum. de iud. ff. & in c. si. de fo. comp. p. doc. & ita stilius Cancellarię interpretatur d. c. statutum plura fuisse de dispositis per iura antiqua saltem quo ad effectum commissionum, q̄ faciant interpretationes doctorū q̄ in multis contrariū sentiunt, nec et datur hodie literę p̄ Cancellariam laico contra laicos raptores aliarum rerum, q̄ Ecclesiarum, nisi tales raptores, vel fures essent occulti, & tunc dantur literę excommunicationis generales, ad satisfactionem in forma, significauit. vide ad hoc no. in c. cum sit generale. de fo. comp. & fundantur dictę literę generales excommunicatorię ex multis iuribus, videlicet, ex c. ii. de off. ord. & v. q. j. quidam. & cle. volentes de hære. & gloss. in cle. maiorum. eo. tit. & ex no. per Host. in c. nobis. de sent. excommu. & per Ioan. And. in c. cum in mult. in nouel. & not.

not. xxxv. q. vj. Episcopus, in synodo. & in c. ad nostram & j. de iure iuran. & c. constitutus de testi. & c. tua. de pœnis. per Collect. Et in prædictis literis in forma, significauit, interdum denunciatur quis excommunicatus ipso iure generaliter, & monetur ad satisfactionem, interdum monetur per duos terminos, & deinde excommunicatur, & hoc vltimum fit in casibus, in quibus non est quis excommunicatus ipso iure.

Vtlerius nota, quòd non solet etiã Cancell. dare iudices in loco delicti, & in summa, nō dat iudices, nisi in loco domicilij, seu cōmorationis, & in loco rei immobilis sitę, ad cō q̄ ministris & general. ordi comitibus & baronibus, & huiusmodi non dat iudices, nisi in locis vbi cōmorantur, vel in loco vnde denominantur, si illa prouincia concluditur vna diœc. tantum, vide Abb ad hoc in c. dilectus de rescri. coll. iij. & not in l. ij. C. vbi Senator & in c. omnes de maior. & obed. & in c. quoniam. de offi deleg.

Nota et̄, q̄ si actor impetret contra plures reos diuersarum diœc. quanuis illi rei sint diuersarū prouinciarum, & etiam sit causa cōis, dantur iudices in singulis diœcesibus reorum, vel in tertiis si actor sit diuersę diœcesis ab eis, nō sufficit dare in vna ex diœcesibus reorum in simplicibus cōmissionibus Secus in causa appellationum, in quibus non est necesse accipere iudices, nisi in altera ex diœcesibus reorum, neque actores computantur, nisi pro vno, si dicant se esse litis consortes vide ad hunc stilū not. in c. dilectus. de rescrip. & c. ex parte de for. compet. & l. ij. & iij. si vnus ex plur. app. & in l. j. de di. resc. C. & l. j. & ij. si plu vna sent & l. sæpe de re iudi. & l. j. si in commu. eademque caus. & in l. scire debemus de verb. obli. & l. de pupillo § si plurimi. de noui ope. nun. & de j. de appel. in cle. Et dicit Io. Ganfredi cum aliis doctor. Gallicanis fuisse determinatum in Cancellaria, quòd si quis habet impetrare contra duos, quorū vnus est de diœcesi impetrantis, alius de alia, quòd debet dare iudex in tertiam, cū minora sequantur inconuenientia, & addit longè minorem esse inconuenientiam, q̄ vbi duo vel plures rei conuenti sunt in eadem causa, quòd censentur loco vnus, quàm plurium, argum. c. cū in multis.

li. vi de rescri. & de iurepa. c. i. eo. li de elec scriptum. & vide ad hoc no. per Inno. & alios in c. pastoralis. de rescri hodie in fit vt supra dictum est. Dicunt etiam predicti doct. Gallicani, in c. causam, de offi. delegat & Bellam in d. cap. statutum Cancellariam committere causam matrimonialem, et si sit super foedere Episcopo, & aliis non Episcopis, cum clausula, tu frater Episcopo, & quando appellatur à gra uamine, vel interlocutoria in matrimonialibus, etiam committitur Episcopo, vt ibi per eos, & ita seruatur hodie Facit contra c. constitu. ii de appel. Sed si maritus impetret literas contra aliquem detinentem vxorem suam inuitam, potest tunc absque dubio committi aliis, quam Episcopo, cum talis cognitio sit misti fori, vide Ioan. And & alios in c. non est. de spon & c. illud de præsumpt. & Anto. de But. in c. tuam, de ordi cog. Et nota, quod si priuilegiatus traxit me, extra suam diocesim, & ego appello à sententia, committentur olim causæ per Cancellariam extra diocesim appellati. per no. in c. prudentiam. de mut. peti. Verum postea visum est obstare d. c. statutum. & negata est commissio extra diocesim. Et iterum postea Cancellaria in similibus casibus dedit extra, tempore Clementis iiii Interpretando stilum per ius commune, per no. in c. cum dilectus. de conf. quare stilus in Cancellaria fuit in hoc inconstans. Et in his & pluribus aliis indigeret declaratione Pontificis d. c. statutum, quod videtur confusè & generaliter tollere multas equitates iuris antiqui. Et nota, quod si Episcopus impetret literas vnà cum alio suæ diocesis, pro re communi contra eius subditum, dantur iudices extra, etiã in simplicibus. arg. d. c. vnico de iurepat lib. vi & ff. de quib. re. ad eund. iud. ea. li. i. & c. per tuas. de arbi. & l. si ita. de libe. & posthum. & ff. si seruit. vend. l. si communem, & C. de temp. in integr. restit. peten. & de concess. præben. autoritate. lib. vi & l. i. C. si commu. ea demque causam in integ. resti. poss. & l. inter. de minor. l. per fudum. ff. de seruit. rusti prædio & de condict. & demonstrat. l. pater & faciunt dicta supra de litis consortibus

Circa personas que possunt literas impetrare.

Personæ autem, quæ possunt impetrare literas, sunt laicus contra laicū in terris Ecclesiæ. vide in c. si duobus de appel. Item laicus contra clericum, & clericus contra laicū,

B etiam

etiam de antiquissimo ftilo . & clericus cum laico contra laicum, si ad eos communiter res pertineat, sed non e contra sed in hoc vltimo casu cōtrarium vñr voluisse docto. in l præcipimus. §. eodem C. de appella. & in l. fi. de hono. non conti. C. Mathel. in quodam nota. & Abb. recentior in quadam disputat. de quo per Collect post Federic. in c. forus. de verb. sig In causis autem feudalibus, non dantur lrg etiam clerico, vide c cæterum, de iud. & ca. ex trāsmiffa. & c verum de for competen Dantur autem literæ laicis contra laicos, super vsuris vel contractibus in fraudem vsurarū intis, vel iuramento vallatis Itē super iure patronatus vel præsentatione, aut iure funerandi, aut dote, vel donatione propter nuptias, & super administratione rerum piarum, & propterea dantur confraternitatibus, vide ad hoc Paul. & Abb. in contul Dantur etiam ratione voti. vide ad hoc in cap. licet, de voto. & quomodo laicus conuenitur super re, quam tenet ab Ecclesia, vide ad hoc Spec in tit. de com. iudi. adi § 1. & no in c. nullus de fo competen. & not. in c. si clericus laicum. Dantur etiam pro & contra executorem vltimæ volūtatis laicum, etiam in non pijs causis, licet quo ad hoc vltimum, videantur obstare huic ftilo not in c. tua de testa Et breuiter, dantur literæ inter laicos super causis Ecclesiasticis, & aliàs abique dubio forum Ecclesiasticum concernentibus. Super obseruatione autem pacti inter laicos non dantur, nisi diceretur in illis locis tales causas de antiqua consuetudine pertinere ad forum Ecclesiasticum. vide ad hoc Collec. in c. j. de pact. Super infamatione autē de crimine incestus inter laicos, cū peterentur liere tempore meo à Cancellaria, de consilio dominorum de parco negauimus eas, quanuis mihi videretur esse concedendas pluribus rationibus, & inter alia, quia Cancellaria maximè innititur textibus allega in c. fi. de sepul sed quia non inuenimus exemplum alicuius forme antiquæ, acquieui opinioni eorum sed contra feci in crimine contra naturam, cum peterentur literæ inter laicos iuxta formam, l diffamari. vide de his doctor. post glo in c. nos inter de purg. cano & in ca. clerici de excessib. præ lato. & cap in Archiepiscopatu. de raptionibus.

Et nota

Et nota etiam, quòd Iudæis vel Saracenis contra laicos Christianos, vel e contra, non dantur literæ per Cancellariam, nisi super causis concernentibus forum Ecclesiasticum simpliciter vel mixtim, nec fit mentio de negligētia iudicium secularium, sed si essent de terris Ecclesiæ, bene dantur. vide ad hoc not in c quod super his. de voto per doctor. & in d. c. in Archiepiscopatu.

Magistris, seu præfectis fabricæ Ecclesiæ, & perpetuò oblati, & rectoribus hospitalium, laicis pro bonis ad fabricam vel hospitale spectantibus bene dat literas Cancellaria, & contra eos pro dictis bonis & fratribus & sororibus etiam tertij ordinis sancti Francisci, & contra eos: simplicibus autem eremitis non solent dari literæ, nec seruatoribus clericorum laicis. Bizocaris autem seu mantellatis dantur, vxori clerici coniugati, & multò magis contra eum videtur dari posse per l. j. C de incol lib. 10. & de digni. l. mulieres lib. xij. ff de senat. foeminae.

Et nota, quòd laico de terris Ecclesiæ, non dantur literæ contra laicum extra terras Ecclesiæ, sed e contra sic.

Et attende, quòd in tutore, & curatore, & procuratore in rem suam cõsideratur persona pupilli, vel adulti, seu furiosi, aut procuratoris, an sit clericus vel laicus, non ipsius tutoris vel curatoris super impetratione. Idẽ ad hoc vt trahatur extra, nam in hoc, videlicet, quo ad commissiõnem, non solet attendi diocesis vel locus commoration. tutoris vel curatoris, sed pupilli vel adulti. Faciunt ad hoc no. in l. si ex plu. tuto. C. & in l. j. S libelli de appel. ff. & l. j. q. nup. inter pu. & no. l. j. de administ. tut. & l. ad ea. ff de re iu. & in c. tua nobis & c. ex parte de appel & in c. querelam de elec. & in l. j. C de sent. & inter. iudi. & in c. j. de procu. lib. vj. vbi non attenditur qualitas procuratoris, & de procuratore in rem suam, vide no in c. licet. de ot. delega & l. apud. de dol. except. In patre autem laico administratore bonorum filij clerici non habetur firmus stilus. Aliqui ex Correctoribus considerarunt personam patris, propter interesse eius in usufructu, & non dederunt literas contra laicum: alij dederunt, quasi pro re, quasi communi patri laico & filio clerico, & hanc partem nos sequuti sumus, tamen quo ad

trahendum extra impetrante literas patre, aut si contra cū ratione prædictorum bonorum impetrentur, semper attēditur diocesis patris, non filii, si fuerint diuersarum, quia cōsideratur vexatio & cura comparandi per iura supra alleg & verbum trahere, vt no. doct. Gallic. in d. c. statutum. & in executore quo ad hoc. & vide ad hoc glo. & Bar. in l. j C de agric. & censi.

Dantur etiam literæ laico contra laicum, qui subest iurisdictioni tēporali alicuius Episcopi vel prælati, si hoc narratur, quanuis olim Cancellaria non dederit literas, nisi inter laicos Ecclesiæ Romanæ tantum, quod Collec in c. ad petitionem de accu. dicit obseruatum fuisse, vel ex effectu p̄sidentiū in literis expediēdis, vel ex errore Abbreuiatorū.

Et si laicus percusserit laicum in Ecclesia, non dantur literæ ad instantiam percussi, sed rectoris Ecclesiæ. & vide ad hoc not in c. cū sit generale.

Dantur quoque literæ contra laicum mulieri conquerēti super dote, siue cum viro, qñ est nupta, siue absque viro soluto matrimouio, vel viro ipso ad inopiam vergente, & debet fieri mētio in rescripto, q̄ res super quibus agitur mulieri pertineant. Viro autem contra laicum dantur etiam literæ pro dote sibi promissa. vide ad hoc c. p̄ nostras. de donat. inter vir & uxo. & formam quinterni Cancellarię iustitię, in tit. de matri. Viro etiam contra vxorē, ad dotē p̄p̄ adulterium vxoris perditam, videtur posse dari literas per c. plerunque de dona. inter vir & vxo. & c. ex parte. de conssi & no. per Abb in c. cū sit generale de tor. compet. & idem fortē videtur, si agatur super parasernalibus per mulierem non contra tertium, sed accessoriē ad dotē, seu vnā cum dote. vt in c. plerunque. & c. significauit. & c. & si necesse. de donat. inter vir. & vxo. ar. l. si ego §. dotis. de iur. dot. ff. & l. si C. de pact. conuen. & ar. l. si sponsa ff. de iur. dot. & de priui. credi. l. ii §. si sed si mulier est vidua, vel pauper orphanus, bene impetrat literas etiam nulla facta mentione de dote, cum clausula, illos sub quorum iurisdictione &c. quę dantur quando pauper orphanus vel vidua nō possunt consequi iustitię complementum à iudicibus secularibus, & vocatur pau. p̄ orphanus miserabilis p̄sona vt

not.

no. in c. super quibusdam, de verb signi iuncto c. i. lxxxvii. distin. & l. orphanotroph. C. de Episc. & cle. & c. grandi. de sup neg. præ. lib. vi. & c. i. ne cle. vel monac Nec capitur orphanus, vt in c. admonere. xxxiii. q. ii. pro eo qui caret patre Et dantur etiam pro orphano, quanuis habeat tutorē vel curatorem, vt vidi in forma Martini de Ebulo videtur obstare d. l. orphanotrophos, sed potest esse pauper miserabilis, etiam si habeat tutorem vel curatorē. Pro nobili paupe orphano et dantur literę vide no. in c. significantibus, de of. deleg. & l. humilem. C. de incest. nup Item dantur literę pro clerico cum vnica & virgine conjugato, & contra eum de stilo. licet videatur obstare c. vnicum. de cle. con. li. vi tamen p. stilo faciunt no. per Abb c. i. de vit. & ho. cle.

Et nota, quod pauper orphanus, vel vidua non impetrat in eisdem literis contra clericos & laicos simul, cum diuersæ sint conclusiones.

Et aduerte etiam, quod laicus non impetrat literas contra clericum generaliter super iniuriis, sed est necesse specificari iniuriam, vide no. in c. grauis de resti spo. & c. olim, de iniur. Nec clerico, & laico dantur literæ simul super iniuriis, etiam si diceretur communiter. Item si conquerentes sint plures, etiam si pater vel filius, vel fratres, debet poni super bonis & rebus aliis ad eos communiter spectantibus, sed in vniuersitate conquerente vel alio corpore; seu collegio, non dicitur communiter spectantibus.

Monachis autem vel aliis religiosis, aut mendicantibus non dantur literę nomine proprio, sed superioris & conuentus, nisi talis religiosus habeat aliquod officium obedientiarum, vel administrationē, aut beneficiū sui ordinis, vel ex dispensatione Apostolica, vel impetret super absolutio. ab excommunicatione vel infamatione aut alimētis, aliās non datur, etiam si sit in studio Et etiam olim obseruauit Cancellaria, vt per Collect in c. dilectus, de rescrip. & vide Rot de iud in nouis & in decisio Bellam Mihi tamen semper visum fuit posse dari literas pro existēte in studio, si asserat se de licentia prælati & conuentus esse in studio, per no. glo. in capitulo non dicatis, duodecima quæstione prima, & si longius, de iudicibus, & per Archidiaconum

& Ioan. And in c. secundo. ne cle. vel monach dummodo narret iniuriari sibi super debitis ratione studij contractis. Aliqui tamen Correctores sequuti sunt exactè stilum antiquū, ne sub hoc pretextu studij detur occasio monachis impetrandi literas super alijs debitis, & administratione proprij, & noluerunt dare etiam cum dicta narratiua. Contra religiosum autem hodie bene dantur literæ, sub nomine proprio indistinctè in loco commorationis & vide no. in c. quanto de offic. ordin. Mēdicantibus verò dantur literæ pro erogatis eis, vel Ecclesię eorum in eleemosinā, cum possint implorare officium iudicis, ad habēda illa bona, & etiam agere si dixerint se posse obtinere bona ex priuilegio sedis Apostolicę, cui nō sit derogatum. Ad quod vide no. in c. si. de pactis li. vj. olim tamen Cancellaria non admittebat appellationes super immobilibus mendicantium, quibus allegarent priuilegium Apostolicum super eis, vt no. Collect. in c. significantibus de noui operis nunc Abbati autē soli dantur, pro spectantibus ad mēsam Abbatialem, si fuerint ordinis sancti Basilij vel Benedicti, aliās autem non dantur absque conuentu. Pręceptoribus autem siue Commendatoribus militaribus dantur indistinctè, etiam pro pluribus commendis, sed non pro pluribus prioratibus in militibus Rhodiensibus, seu fratribus Hierosolymitanis, vt vidi in eorum statutis, seu stabilimentis, dum peterent confirmationem eorum. & vide no. in c. quia nos. de appel. per Innoc. & Host. vide ad hoc no. in c. cum deputati de iudi. & Oldr. in consil. cxxviii. Viro autem & uxori dantur literę absque verbo, communiter.

Non dantur literæ, si quis velit impetrare contra homines talis loci, nisi dicatur, vniuersi homines vel vniuersitas hominum talis loci vide ad hoc no. in c. cum in multis. de rescrip. lib. vj. Oldr. consil. cccxv. & not. gloss. in c. cum dilectus. de ordi. cogni.

Et quando ignoratur, an quis sit clericus vel laicus solet poni disiunctiuè clericus vel laicus; pro quo stilo facit. l. 1. §. quia autem ff. quorum leg. & de resti. in integ. constitutis. & c. vnico de post. præ. lib. vj.

Filio autem familiās non solent dari literæ contra patrem,

trem,

trem, nisi exprimat sibi iniuriari super Castrensibus, aut alimētis, vel alias in casibus, in quibus, possit agere cōtra patrem. vide ad hoc l. l. nulla ff. de iud. & l. actiones. ff. de actio & glo. xxij. q. iij. si Ecclesia. & in c. quæritur. ij. q. vij. nā prohibito consequenti, videtur prohibitum antecedens, videlicet, impetratio līrarum. facit q̄ not. Inn. in c. ij. de dila.

Emancipato autem bene dantur, cū nō prohibeatur agere, nisi non petita venia, quæ per impetrationem literarum non tollitur, & iudex hoc examinabit. arg. l. sed & in hac. S. præter. & l. quanuis. in fi. ff. de in ius voc. & facit l. fi. C. eodem.

Super furto verò, vel falsitate, cōmissa per patrem aduersus filium quòd possunt dari. vide l. congruentius C. de pat. pot. & not. in c. prohibemur. ij. q. j. & in d. S. prætor.

Cisterciensibus non dantur literæ super castris, hominibus, vasallis, vel decimis, nisi adijciatur, quòd habuerint illa antequàm ipsorum monasteriorum Cisterciens. ordo reciperet instituta. vide c. recolentes. de stat. monac. & no. in c. cum ordinem de rescript.

Super diuersis beneficijs cōtra diuersos reos non datur vnum rescriptum, nec cum clausula, & quidam alij. Sed est necesse exprimere reos, nec vbi agit sup. beneficio, non debet hodie addi in rescripto sup. rebus alijs, q̄ fructibus illius.

Cancellaria non dat literas Conuentui, vel Capitulo, vel contra eos, nisi super bonis discretis, & alijs quæ vacante sede per eos necessariò expediuntur, vt per Collect. in capitulo illa. ne se vacante.

Et pro iniuria illata Ecclesiæ cathedrali, vel intra ipsam vel in eius cœmeterio non datur literæ Episcopo, siue capitulo vide Collect. in c. cum deputati. de iud. sed cōtra sic.

Nec in aliquo rescripto ponuntur vltra tres ciuitates siue dioceses. computatis actoribus & reis, vel quatuor, si iudex fuerit ex illis quatuor.

Item, nō ponuntur vltra octo nomina reorum absque clausula, & quidam alij, sed cum ea septem: nomina verò conquerentium, possunt esse quot placet.

Contra reges & principes, seu magnos duces non dantur literæ sine signatura Papæ, faciunt not. per Specu. tit. de

legat § nunc videndum versi. Item non obstat.

Et nota, quòd communitas, seu vniuersitas de stilo cõputatur pro quatuor personis, licet. l. mortuo ff. de fideiu. & ex quib. caus. mai. l. ait praetor § item inquit, cū alius iuribus faciant contra, & ideo non dantur literæ in vno rescripto, nisi contra duas vniuersitates, si velis ponere clausulã, & quidam alii, & Cõmunitas dicitur ciuitatis. Vniuersitas verò castri, vel ville, aut populi, videtur facere cõtra cle. vnicã, de vsur. & no. per Bar. in extrauag. ad repimẽdam. Nec dantur literæ, nisi contra tria monasteria tantum, vel domos in eodem rescripto. Nec super iniuriis verbalibus dantur literæ per Cancellariam vide ad hoc c. cum te. de re iudi. & decis. Rote.

In ciuilibus plures agentes appellantur litisconsortes.

In criminalibus verò plures rei complices, facit contra glo. in cle. i. de pœnis, vide tex. & Ioan. And. in c. cum oporteat, de accusat.

Quando agitur super pecuniarum summis, ponitur in cõclusionẽ post illa verba, ap. re vsuris cessantibus, de quo in c. dilect. de fo. comp. nisi conqueratur Episcopus, capitulum, conuentus, vel persona Ecclesiastica rōne beneficij, aut religiosus, vel familiaris Pape, vel decur. Roma quia p̄sumitur pro eis vide no. in c. cū in iuuentute, de p̄sump. cum ex iniuncto, de no. ope. nun. lxi. dist. miramur ix. q. ii. Lugdun. nec hodie ponitur in rescriptis appellationum.

Mortuum non appellat Papa dilect. fil. de stilo, nec venerabilem fratrem, sed quondam talem, & bo. me. Ep̄m. In rescripto super defectu natalium, ponitur clausula, ita tamen & c. aliàs est falsum, & committitur diœcesano nisi sit suspensus, quia tunc committitur officiali ultra montes, & hodie etiam idem quando diœcesanus agit in remotis, & hoc exprimitur. facit c. daturum, de p̄ben. li. vi. si vacet Eccle. tunc scribitur maiorem potestatem in ea obtinenti. vide de hoc in quinterno titu. de defectu natur. Specul. titu. de dispens. § nunc de Episcoporum & in fi. & quis dicatur Diœcesanus, vide gl. in Clem. unica. de fo. competen. & datur hodie hæc dispensatio tam p̄sentibus in Curia, quàm absentibus, etiam pro genitis ex non soluto & soluta,
& de

& de dicta clausula, ita tamen, vide Oldradum consi. clxv. & Rot in antiquis: & gloss. in cap si pro clericis. de præb. libro vj. & in capit. non potest. & Salice. in l præscriptio. C. si contra ius, vel vtilitatem publicam.

Et in confirmationibus in forma communi, nunquam ponitur in narratione diœcesis, in qua est beneficium, sed in salutatione tantum

Nec datur, Post iter arreptum, mulieri, sed religioso sic, si habeat administrationem. vide not. in c. cum deputati. de iudi. & glo. in Clem & si principalis, de rescrip.

Regulæ Cancellariæ Papæ viuenti ad futuram rei memoriam dantur sub hac forma; Ad futuram &c cum literis manusculis, Cunctis disponentes fidelibus, iustitiam ministrari tenorem cuiusdam per nos dudum editæ constituti. quæ die decima nona Mēsis &c. Anno Incarnationis &c. Pontificatus &c. Anno primo, publicata fuit ad Instantiā dilecti filij A Decani &c se illa pro sui conseruatione iuris, indigere asserentis, præsentibus inferi fecimus, volentes & autoritate Apostolica decernentes, vt huiusmodi sic inferto tenori stetur, & plena fides adhibeatur, vbicunque in iudicio vel extra illud exhibitus fuerit vel ostensus: dictus verò tenor talis est, Item voluit &c. nulli etiam. dat &c.

Si Papa fuerit defunctus, dantur sic à successore, Cunctis &c. quarum quidem constitutionum, quas suo duntaxat tempore duraturas obseruari voluit &c.

Si verò non petantur ad futuram rei memoriam, sed p commissione iudicum, dantur sub hac forma directè iudicibus, coram quibus causa pendet: Cunctis &c per nos nuper editæ constitutionis anni &c. Pontificatus nostri &c ad instantiam dilecti fil se illa pro sui iuris cōseruatione & executione quarundam literarum Apostolicarū per eum ad vos communiter impetratarum facienda indigere asserentis præsentibus &c volentes &c. Tenori plenā fidem adhibeatis, & secundum eum ad executionem procedatis. Literarum verò earundem dictus tenor talis est.